

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

**COĞRAFİ VERİNİN RESMİ İŞLEMLERDE
KULLANILABİLİRLİK DURUMUNUN TESPİTİ
ÇALIŞMA HEYETİ**

ANKARA
EYLÜL 2025

MA. JS R# A/L Ru SQ HDA G8. my.

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

ÖNSÖZ

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin (TUCBS) hedefleri doğrultusunda kurulan "Coğrafi Verinin Resmi İşlemlerde Kullanılabilirlik Durumunun Tespiti Çalışma Heyeti"nin Ulaşım Ağları Veri Temasına ilişkin çalışmaları bu rapor ile sunulmaktadır. Heyet, Ulaşım Ağları teması altında yer alan verilerin resmi işlemlerinde etkin ve standart bir şekilde kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla teşekkül edilmiştir. Bu kapsamda, heyetin temel amacı, ulaşım ağları verisine özgü coğrafi verilerin ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanması ve bu verilerin resmi işlemlerdeki kullanılabilirliğini mümkün olan en üst seviyeye çıkarmaktır.

Çalışmalar, 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tanımlanan kurumsal yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütülmüştür. Rapor, 2024-2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı'nın "Hedef 3.2" (Coğrafi verinin doğruluğu, tamlığı ve güncelliği sağlanarak veri kalitesinin artırılması ve resmi işlemlerde kullanımının sağlanması) ve "Eylem 3.2.2" (Coğrafi verilerin resmi işlemlerde kullanılabilirlik kriterlerinin oluşturulması) maddelerinde belirtilen eylemlerin yerine getirilebilmesi amacıyla kurulmuştur.

Bu raporun içeriği, 15/05/2025, 29/05/2025, 19/06/2025, 03/07/2025, 17/07/2025 ve 31/07/2025 tarihlerinde düzenlenen toplantılarda elde edilen tespitler ile 14/08/2025 ve 28/08/2025 tarihli son toplantılarda ulaşılan nihai değerlendirmelerin bir sentezini sunmaktadır. Bu dokümanlar, katılımcı kurumların veri durumlarına ilişkin sunduğu gerekçe bilgi formlarını, yapılan tartışmaları ve alınan kararları içermektedir. İlgili rapor, çalışma heyetinin ulaşım ağları veri teması özelinde ulaştığı sonuçları ve geleceğe yönelik stratejik önerileri, TUCBS'nin bütünü için bir yol haritası niteliğinde sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu, Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi, Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi, Veri Sahibi Kurum İzni, Veri Talep Portalı, Metaveri Yönetim Portalı

[Handwritten signatures and initials] 1

YÖNETİCİ ÖZETİ

“Coğrafi Verinin Resmi İşlemlerde Kullanılabilirlik Durumu” konulu toplantılarda, coğrafi verinin üretim ve kullanım süreçlerine ilişkin mevcut durum detaylı şekilde ele alınmıştır.

Çalışma kapsamında; verilerin katılımcı kurumlar tarafından farklı yöntem, doğruluk ve zamanlarda üretildiği görülmüştür. Ayrıca veriler, kurumlar ve özel sektör tarafından farklı amaçlarla kullanılmakta; bu da ihtiyaçlar doğrultusunda ana verinin değişmesine yol açmaktadır. Bu çeşitlilik nedeniyle; doğrudan veri üzerinde resmi işlemlerde kullanılabilirliği belirleyecek kriterler koymak mümkün görünmemiştir.

Resmi işlemlerde kullanılabilirliğin; verinin metaverisi üzerinden belirlenmesine karar verilmiştir. Kullanıcı, veriye dair tüm bilgilere ayrıntılı şekilde eriştiği takdirde, söz konusu verinin resmi yazışmalarda kullanılabileceğine karar verilmiştir.

Toplantılar sonucunda alınan temel kararlar:

Metaveride verinin üretim ölçeği mutlaka belirtilmelidir.

Üretim tarihi, yayın tarihi ve güncelleme tarihi zorunlu alan olarak tanımlanmalıdır.

Veri doğruluğu ve üretim yöntemine dair ayrıntılı açıklama yapılması zorunludur.

Metaverideki tüm zorunlu alanların doldurulması sağlanmalıdır.

Metaverilerde “Kalite ve Doğruluk” başlığı altında “Konumsal Doğruluk (Z)” kolonuna da yer verilmelidir.

Ayrıca, toplantılar sırasında birçok kurumda, doldurulması zorunlu alanlar dahil olmak üzere, metaveri tablolarının eksik doldurulduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle:

CBS Genel Müdürlüğü’nün ilgili birimleri, metaverilerin düzenli olarak kontrolünü yapmalı, eksiklikleri tespit ederek ilgili kurumlara bildirmelidir.

Metaveri dolduracak kurum personelinin, istenen bilgiyi doğru anlayabilmesi için açıklamaların sade, net ve anlaşılır olması sağlanmalıdır.

Mevcut metaveri tanımlama dokümanındaki kalite bileşenlerinin anlaşılabilirliğinin düşük olduğu görülmüş; bu nedenle açıklamaların yenilenmesi gerektiği, bunun için mümkünse özel bir komisyon kurulması önerilmiştir.

Sonuç olarak;

Resmi yazışmalarda coğrafi verinin güvenle kullanılabilmesi için metaverinin eksiksiz doldurulması ve açıklamaların sadeleştirilmesinin kritik öneme sahip olduğu değerlendirilmiştir.

[Handwritten signatures and initials in blue ink]

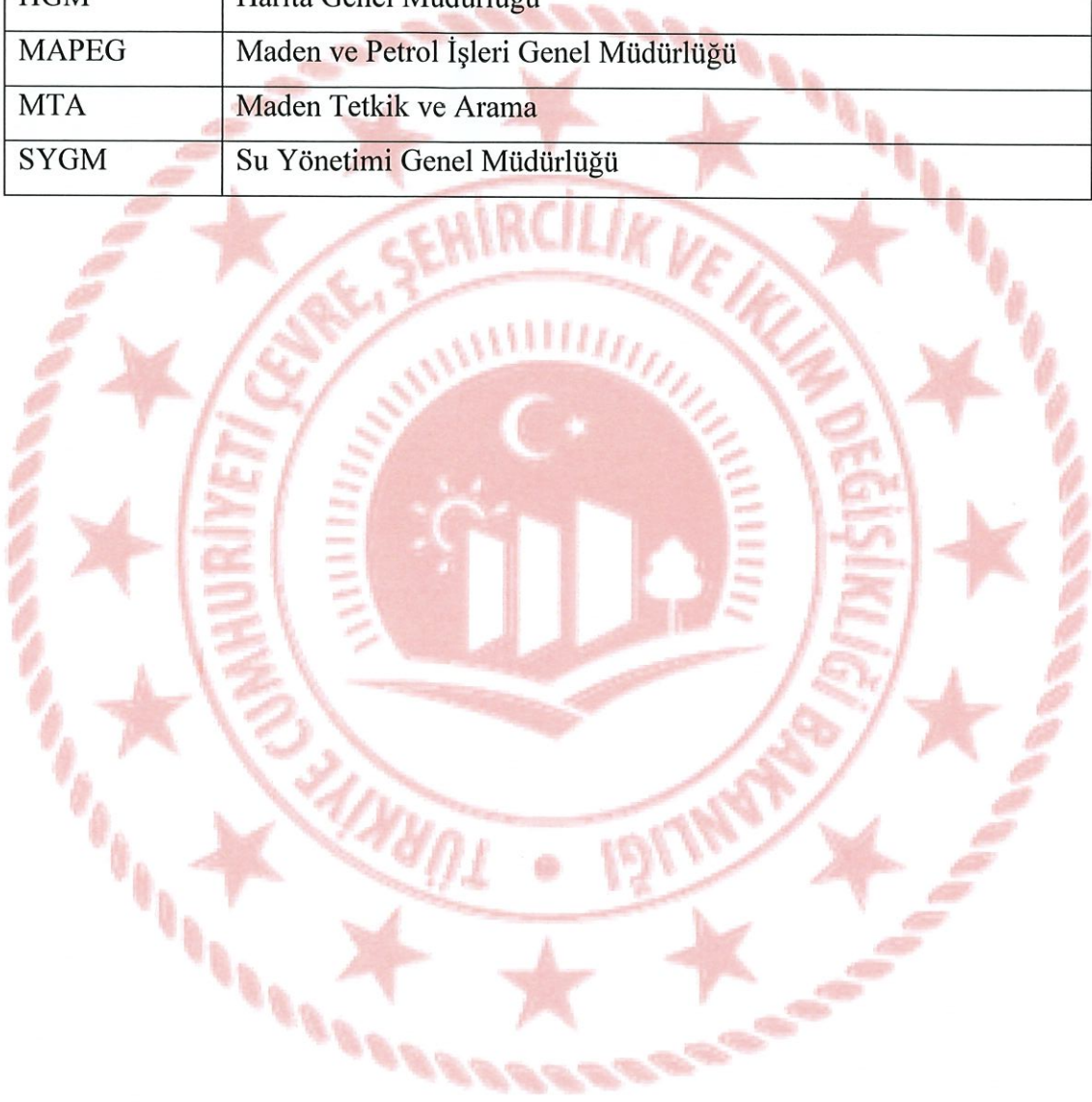
İÇİNDEKİLER

	Sayfa
T.C.	1
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK 1	1
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI 1	1
Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü 1	1
COĞRAFI VERİNİN RESMİ İŞLEMLERDE KULLANILABİLİRLİK DURUMUNUN	
TESPİTİ ÇALIŞMA HEYETİ 1	1
ANKARA 1	1
AĞUSTOS 2025 1	1
ÇALIŞMA HEYETİ ÜYELERİ iii	iii
ÖNSÖZ 1	1
YÖNETİCİ ÖZETİ 2	2
İÇİNDEKİLER 3	3
Sayfa 3	3
KISALTMALAR/SİMGELER 4	4
TANIMLAR 5	5
1. GİRİŞ 6	6
1.1. Çalışma Heyetinin Teşekkülü ve Amacı 6	6
1.2. Ulaşım Ağları Verilerinin Stratejik Önemi ve Kullanım Alanları 7	7
1.3. Raporun Metodolojisi 7	7
2. TUCBS Platformu ve Veri Paylaşım Süreçlerine Yönelik Tespitler 8	8
2.1. Veri Kalitesi ve Standardizasyon Sorunu 8	8
2.2. Veri Paylaşım Mekanizmasında Yaşanan Problemler 8	8
2.3. Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (UCBP) Kullanılabilirlik Analizi 9	9
3. SONUÇLAR VE ÖNERİLER 10	10
3.1. Nihai Değerlendirme ve Ana Sonuçlar 10	10
KAYNAKÇA 12	12
TUCBS_VTK TUCBS Veri Temaları Tanımı ve Kapsamı Dokümanı 12	12
2024-2030 Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı 12	12
EKLER 12	12
EK 1. Çalışma Takvimi 12	12
EK 2. Toplantı Tutanakları 12	12
EK 3. Kurumlardan gelen yazılar 12	12

[Handwritten signatures and notes in blue ink]

KISALTMALAR/SİMGELER

TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi
DSİ	Devlet Su İşleri
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
HGM	Harita Genel Müdürlüğü
MAPEG	Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
MTA	Maden Tetkik ve Arama
SYGM	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

[Handwritten signatures and initials in blue ink]

TANIMLAR

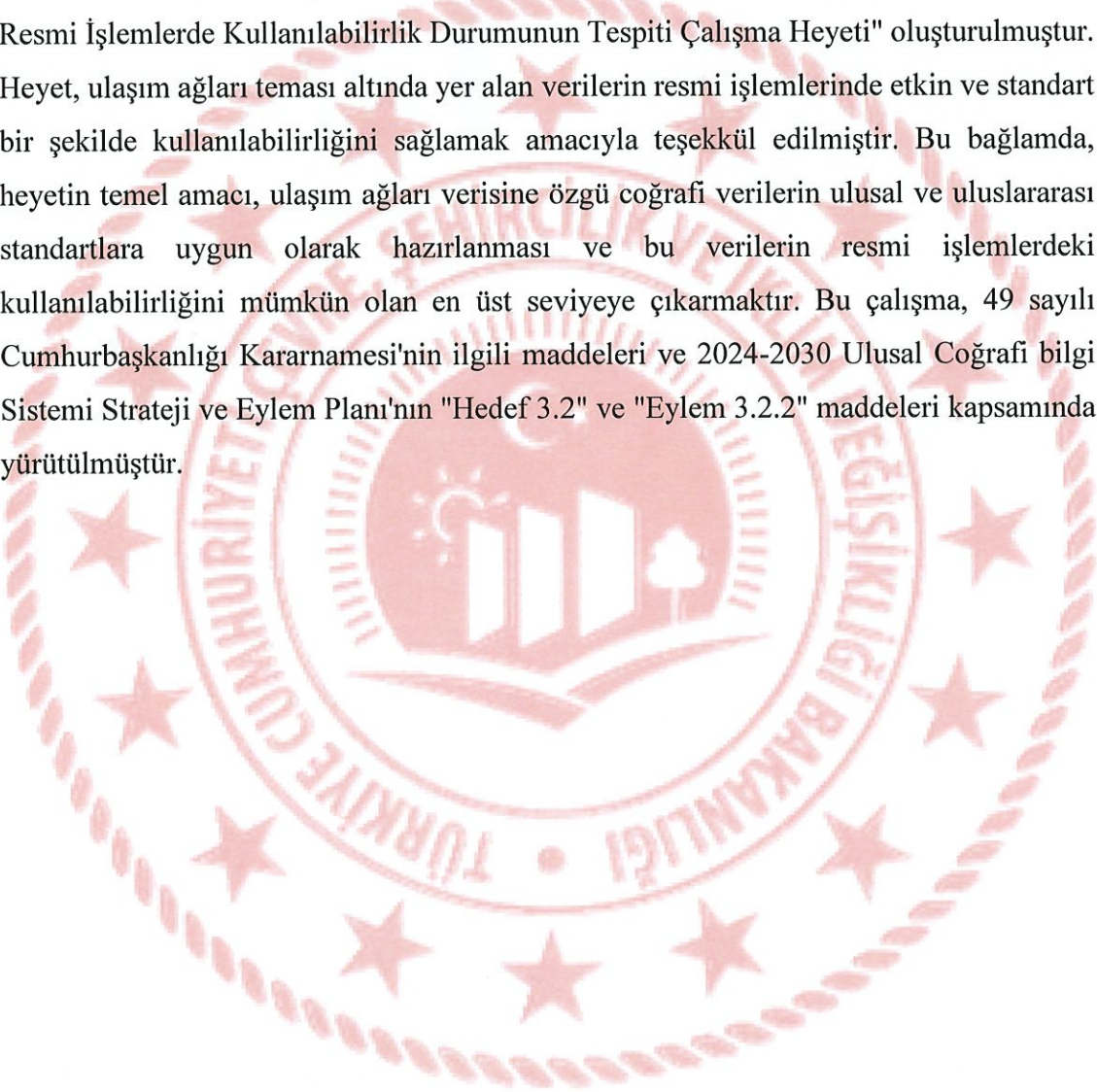
Coğrafi Bilgi Sistemi	Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünü.
Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi	TUCBS kapsamında hazırlanan ve coğrafi veri temaları ile bu temalardan sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşlarını gösteren matristir.
Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi	TUCBS kapsamında hazırlanan ve kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin; coğrafi veriye erişim, paylaşım ve kullanım yetkilerini tanımlayan matristir.
Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında ilgili Bakanlıkların Bakan Yardımcılarından oluşan kuruldur.
Yürütme Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan ilgili Genel Müdürlüklerin Genel Müdürlüklerinden oluşan kuruldur.
Coğrafi Veri Talep Portalı	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) kapsamında, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, özel sektör ve bireysel kullanıcıların coğrafi veri ihtiyaçlarını kolayca ilettikleri ve bu verilere erişim için gerekli olan servislerin sistem üzerinden paylaşıldığı platformdur.
Meta Veri Portalı	Coğrafi veri yönetimini ve coğrafi veri paylaşımını kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına ait coğrafi metaverilerinin oluşturulduğu portaldır. Portalda kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve özel sektör tarafından üretilen coğrafi verilere ait metaveriler yer almaktadır.

[Handwritten signatures and text] 5

1. GİRİŞ

1.1. Çalışma Heyetinin Teşekkülü ve Amacı

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Ulaşım Ağları Veri Temasına ilişkin resmi işlemlerinde etkin ve standart bir biçimde kullanabilmesini sağlamak amacıyla "Coğrafi Verinin Resmi İşlemlerde Kullanılabilirlik Durumunun Tespiti Çalışma Heyeti" oluşturulmuştur. Heyet, ulaşım ağları teması altında yer alan verilerin resmi işlemlerinde etkin ve standart bir şekilde kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla teşekkül edilmiştir. Bu bağlamda, heyetin temel amacı, ulaşım ağları verisine özgü coğrafi verilerin ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanması ve bu verilerin resmi işlemlerdeki kullanılabilirliğini mümkün olan en üst seviyeye çıkarmaktır. Bu çalışma, 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin ilgili maddeleri ve 2024-2030 Ulusal Coğrafi bilgi Sistemi Strateji ve Eylem Planı'nın "Hedef 3.2" ve "Eylem 3.2.2" maddeleri kapsamında yürütülmüştür.

6

1.2.Ulaşım Ağları Verilerinin Stratejik Önemi ve Kullanım Alanları

Ulaşım Ağları verisi, karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu sistemlerine ilişkin bilgiler sunarak, birçok resmi işlemde kritik bir rol oynamaktadır. Bu veriler, kamu hizmetlerinin etkinliğini, erişilebilirliğini ve güvenliğini doğrudan etkilemektedir.

Potansiyel kullanım alanları arasında:

- **Ulusal Güvenlik ve Kriz Yönetimi:** Afet durumlarında tahliye güzergâhlarının belirlenmesi, acil müdahale planlaması ve stratejik askeri-lojistik ihtiyaçların karşılanması.
- **Ekonomik Kalkınma:** Lojistik, taşımacılık ve ticarete etkinlik sağlayarak maliyetleri düşürmesi, bölgesel kalkınmayı desteklemesi.
- **Şehirleşme ve Mekânsal Planlama:** Yeni yerleşim alanlarının ulaşım altyapısıyla uyumlu şekilde geliştirilmesine katkı sağlaması.
- **Çevresel Sürdürülebilirlik:** Trafik yönetimi, yakıt tüketiminin ve karbon emisyonunun azaltılması, gürültü ve hava kirliliğinin modellenmesi.
- **Kentsel Ulaşım Yönetimi:** Trafik yoğunluğu analizi, toplu taşıma güzergâhlarının optimizasyonu, yol bakım ve onarım planlaması.
- **Turizm ve Kültürel Miras Yönetimi:** Turistik rotaların erişilebilirliğini artırması, ziyaretçi hareketliliğinin planlanması.
- **Savunma ve Güvenlik:** Kritik ulaşım altyapılarının korunması, stratejik geçiş noktalarının kontrolü.
- **Akıllı Şehir Uygulamaları:** Otonom araç entegrasyonu, mobilite hizmetleri (MaaS), gerçek zamanlı trafik bilgilendirme sistemleri.

1.3. Raporun Metodolojisi

Bu raporun hazırlanmasında, "Coğrafi Verinin Resmi İşlemlerde Kullanılabilirlik Durumunun Tespiti Çalışma Heyeti'nin 15/05/2025, 29/05/2025, 19/06/2025, 03/07/2025, 17/07/2025 ve 31/07/2025 tarihli toplantı tutanakları temel alınmıştır. Rapor, bu toplantılarda kurumların sunduğu gerekçe bilgi formlarının, yapılan müzakerelerin ve alınan kararların analitik bir sentezini sunmakta ve 14/08/2025, 28/08/2025 tarihli son toplantılardaki nihai değerlendirmeleri ve stratejik sonuçları yansıtmaktadır.

